

Služby zamestnanosti v Európskej únii

Európske služby zamestnanosti (EUROpean Employment Services) – EURES predstavujú sieť spolupracujúcich subjektov, ktorých cieľom je uľahčiť voľný pohyb pracovných síl v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (krajiny EÚ, Nórsko, Island, Lichtenštajnsko) a Švajčiarska. Do siete EURES sú zapojené aj regionálne a národné inštitúcie, ktoré sa zaoberajú problematikou zamestnanosti, ako napríklad odborové zväzy, zamestnávateľia a ich organizácie. Je to hlavný ekonomický nástroj Európskej únie na správne fungovanie trhov práce. EURES tvoria Európskou komisiou vyškolení poradcovia, ktorí poskytujú informačné, poradenské a sprostredkovateľské služby klientom po celej Európe.

Sieť EURES plní dôležitú úlohu v cezhraničných regiónoch. Tieto regióny sú spádovými oblasťami zamestnanosti, kde je významná miera cezhraničného dochádzania do práce. Ľudia, ktorí

žijú v jednej a pracujú v druhej krajine sa musia vyrovnávať s rôznymi národnými odlišnosťami a rôznymi právnymi systémami. Môžu denne narážať na administratívne, právne alebo daňové prekážky v mobilite.

EURES T je medzinárodné partnerstvo, ktoré sa vytvára v

miestnej správy, inštitúcie zaoberajúce sa zamestnanosťou a problémami prípravy na povolanie v prihraničných regiónoch a zahŕňa taktiež aj Európsku komisiu. Cieľom tohto partnerstva je vytvoriť a spravovať: na jednej strane sieť poskytovateľov služieb, na druhej strane politicko-administratívnu sieť (na regionálnom základe), ktorá vytvára "rámec pre dialóg a konzultácie medzi riadením a pracou v oblasti zamestnávania" a tým prispieť k vytvoreniu cezhraničného priestoru na ekonomickej a sociálnej úrovni a k odstráneniu prekážok v mobilite pracovníkov.

Hybnou silou siete EURES sú EURES poradcovia. Sú to experti na trh práce a právo Európskeho ekonomického priestoru, ktorí sú geograficky a demograficky vhodne rozmiestnení na území jednotlivých partnerských štátov siete EURES. Táto sieť poradcov má k dispozícii databázu voľných pracovných

pohraničných oblastiach a ktoré je súčasťou siete EURES. Jeho cieľom je spĺňať požiadavky na informácie a koordináciu spojenú s pracovnou mobilitou v prihraničných regiónoch. Spája služby zamestnanosti a prípravy na povolanie, zamestnávateľov a odborové organizácie, orgány

miest v Európe ako aj informačnú databázu životných a pracovných podmienok v krajinách EHP.

EURES poradcovia zabezpečujú tri hlavné služby: podávanie informácií, pracovné poradenstvo a pomoc pri umiestňovaní na trhu práce. EURES poradcovia poskytujú základné informácie z nasledovných oblastí: sociálna a daňová legislatíva, vzdelávanie a zdravotná starostlivosť, možnosti školení, uznávanie dokladov o vzdelaní, životné náklady a ubytovanie, užitočné adresy a kontakty pri potrebe ďalších špecifických informácií.

V prípade potreby sú klienti informovaní o tom, kde získajú detailné informácie. EURES poradcovia spolupracujú na národnej, alebo cezhraničnej úrovni v rámci svojej organizácie a v rámci služieb, vzťahujúcich sa na problémy so zamestnanosťou alebo s odborným vzdelávaním. Sú v priamom kontakte so zamestnancami a zamestnávateľmi, teda s potenciálnymi užívateľmi siete EURES.

EURES disponuje databázou voľných pracovných miest v rámci celej EÚ. Okrem pracovných miest disponujú EURES poradcovia

informáciami o životných a pracovných podmienkach v štátoch EÚ/EHP, informáciami o situáciách na jednotlivých trhoch práce o registračných

procedúrach, daniach, sociálnom a zdravotnom zabezpečení, vedia pomôcť a poradiť pri tvorbe životopisov do jednotlivých krajín a zrealizujú predstavy našich klientov o práci v zahraničí.

V Slovenskej republike začala sieť EURES pracovať od 1. mája 2004 vstupom SR do EÚ. Služby siete EURES sú dostupné prostredníctvom EURES poradcov a kontaktných osôb EURES na všetkých úradoch práce a tiež prostredníctvom EURES internetových pracovných portálov.

Verejné služby zamestnanosti (VSZ) v Európskom

ekonomickom priestore poskytujú svoje služby tak pre zamestnávateľov ako aj pre tých, ktorí hľadajú prácu. VSZ majú v rôznych krajinách rôznu štruktúru a podobu. Ich základná úloha je však rovnaká a tou je zladovanie dopytu a ponuky na trhu práce prostredníctvom poskytovania informácií, umiestňovaním a aktívnymi podpornými službami. VSZ poskytujú ľahký prístup na trh práce na lokálnej, národnej a európskej úrovni pre všetkých zamestnávateľov, občanov hľadajúcich prácu a personálne agentúry. Poskytujú komplexné a detailné informácie ohľadom voľných pracovných pozícií a nezamestnaných ako aj o ostatných, s tým súvisiacich záležitostiach. Taktiež poskytujú rozsiahle množstvo aktívnych služieb pri hľadaní práce a zamestnávaní. VSZ aktívne spolupracujú na európskej úrovni na zlepšení ich služieb. Sú partnermi siete EURES za účelom uľahčovania mobility na nadnárodnej úrovni na európskom trhu práce a takisto sú hlavnými prispievateľmi informácií na tomto portáli európskej mobility práce.

Europe Direct Žilina
(Zdroj: www.eures.sk)

Možnosti podnikania v EÚ

EÚ je už pol storočia zárukou mieru, stability a prosperity a prispieva k nárastu životnej úrovne. Vďaka zrušeniu hraničných kontrol medzi členskými štátmi EÚ môžu ľudia voľne cestovať takmer po celom kontinente. Žiť a pracovať v inom štáte Európy nebolo nikdy

tak ľahké ako dnes. Fungovanie Európskej únie sa opiera o princípy právneho štátu. To znamená, že všetky jej činnosti musia mať svoj právny základ v zmluvách EÚ, na ktorých sa dobrovoľne a demokraticky dohodli všetky členské krajiny. Tieto záväzné zmluvy

ustanovujú ciele EÚ v mnohých oblastiach jej činností.

Jedným z nich je aj podpora ľudských práv v EÚ a vo svete. Ľudská dôstojnosť, sloboda, demokracia, rovnosť, dodržiavanie princípov právneho štátu a rešpektovanie ľudských práv sú

povinné tieto práva rešpektovať pri uplatňovaní práva EÚ. Jednotný trh je hlavným hospodárskym motorom, ktorý umožňuje voľný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a osôb. Jedným

Živnostenský list nestačí) a kompetencie na výkon danej profesie. Postup pri vybavovaní dokladov je v jednotlivých krajinách rôzny, pričom množstvo užitočných informácií

Európska akciová spoločnosť, označovaná aj ako Societas Europea (SE), je osobitnou právnou formou právnickej osoby. Jej legislatívna úprava, prijatá Radou EÚ, sa vstupom Slovenska do EÚ stala automaticky súčasťou aj slovenského právneho poriadku. SE je nadnárodnou európskou obdobou akciovej spoločnosti. Povinne sa zapisuje do obchodného registra v členskom štáte svojho sídla, pričom jej zápis a výmaz sa povinne zverejňujú v Úradnom vestníku EÚ.

z kľúčových cieľov je ďalšie využívanie potenciálu integrácie, ktorá prinesie výhody všetkým obyvateľom Európy.

Aké sú možnosti podnikania v Európskej únii v súčasnosti?

Základom legislatívy EÚ je voľný pohyb osôb, tovarov a služieb. To znamená, že každý občan členského štátu má právo začať slobodne podnikáť či prevádzkovať živnosť v inom členskom štáte. Jediným kritériom je splnenie podmienok, ktoré na registráciu jeho odboru platia v cieľovej krajine. Tam by k nemu mali pristupovať rovnako ako k vlastným občanom. Z začať podnikáť možno pri splnení rovnakých kritérií, ktoré stanovuje príslušný národný zákon týkajúci sa živnostenského podnikania. Základnou podmienkou je doloženie odbornosti (viac na

vrátane obmedzení platných len v susednom Rakúsku a v Nemecku, ktoré sú častým cieľom mnohých Slovákov

Vo februári 2008 Európska komisia oficiálne spustila Enterprise Europe Network (Európsku sieť podnikov), novú a výkonnú európsku sieť na podporu podnikov. Všetci kľúčoví aktéri v oblasti podpory podnikania v Európe sa spojili s cieľom poskytnúť one-stop službu zameranú najmä na malých a stredných podnikateľov, rozvoj ich potenciálu a inovačnej kapacity.

Európska sieť podnikov konkrétne ponúka pomoc spoločnostiam, ktoré chcú vstúpiť na medzinárodný trh, inovácie, nové produkty a využívanie príležitostí na jednotnom trhu, prístup k projektom a financovaniu EÚ a poskytuje spätnú väzbu Európskej komisii.

Právna úprava európskej spoločnosti by mala umožniť, aby sa registrované sídlo spoločnosti čo najviac približovalo ústrediu riadenia spoločnosti, teda jej faktickému sídlu. Európska spoločnosť môže totiž premiestniť svoje sídlo do iného členského štátu bez toho, aby spoločnosť musela zaniknúť a prebehnúť jej likvidácia a nanovo sa založiť a vzniknúť v inom členskom štáte. Právna úprava európskej spoločnosti však obsahuje aj ustanovenia týkajúce sa ochrany práv menšinových akcionárov, zamestnancov a veriteľov, ktorí nesúhlasia s premiestnením sídla.

V prípade, ak by slovenský živnostník chcel vykonávať podnikateľskú činnosť na území niektorého z členských štátov EÚ, mohol by tak konať, ale len výnimočne. Muselo by ísť o náhodnú a nepravidelnú pracovnú činnosť. Napríklad v prípade ojedinelého prevozu tovaru alebo pasažierov z členskej krajiny na územie SR, prípadne drobné remeselné práce na základe objednávky a pod. Tieto práce však môže

slovenský občan na základe živnostenského listu vydaného slovenskými úradmi vykonávať najviac v lehote do 183 dní v roku.

O vydanie živnostenského oprávnenia v členskom štáte Európskej únie sa môže uchádzať štátny občan Slovenskej republiky s tým, že odbornú spôsobilosť pre príslušné živnosti musí preukázať. Nová kompetencia má pomôcť predovšetkým živnostníkom v remeselných činnostiach podnikáť v ostatných krajinách EÚ. Pre štátnych príslušníkov SR vydáva potvrdenie krajský úrad. Pre štátnych príslušníkov iných členských krajín únie ho musí žiadateľ priniesť z krajiny pôvodu.

Potvrdenie slúži ako relevantný doklad pre príslušný orgán členského štátu EÚ na preukázanie odbornej spôsobilosti a vydáva sa aj na živnosti pre ktoré sa nevyžaduje preukazovanie odbornej spôsobilosti podľa živnostenského zákona.

K žiadosti je potrebné predložiť relevantné listinné dôkazy, ktorými sa preukáže aspoň jedna z nasledovných činností:

- prax v postavení podnikateľa
- prax v postavení vedúceho podniku
- prax v postavení zamestnanca prax vo vedúcom postavení a so zodpovednosťou pre najmenej jedno oddelenie podniku
- absolvovanie predchádzajúceho

vzdelania.

Občania Európskej únie majú

bez ohľadu na ich národnosť. V prípade, že subjekty nie sú právoplatnými občanmi

foto: pixabay.com

právo vstúpiť do ktorejkoľvek krajiny nachádzajúcej sa v Európskej únii. Je to možné dokonca bez toho, aby občania museli spĺňať osobitné formality. K cestovaniu po krajinách Európskej únie je potrebné mať so sebou jedine platný cestovný pas alebo občiansky preukaz.

Na základe platného pasu alebo občianskeho preukazu je možné občana legitimovať, z dôvodu kontroly platnosti cestovných dokladov. Nie je v kompetencii kontrolných subjektov pýtať sa na účel a dĺžku cesty.

Právo občanov cestovať po Európskej únii môže byť obmedzené iba z dôvodov štátnej politiky, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia. S občanmi Európskej únie môžu cestovať aj rodinní príslušníci

Európskej únie, môžu potrebovať vstupné víza v závislosti od ich národnosti.

V rámci Schengenského priestoru neexistujú žiadne kontroly totožnosti na vnútroštátnych hraniciach. Do Schengenského priestoru patria tieto štáty: Belgicko, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Taliansko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Grécko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko a Švédsko. Do oblasti Schengenského priestoru patria aj nečlenské štáty Európskej únie, ktorými sú Island, Nórsko, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko.

Europe Direct Žilina

(Zdroj: www.euroekonom.sk)

Slovak Business Agency

SBA predstavuje v SR kľúčovú a najstaršiu špecializovanú inštitúciu z hľadiska podpory malých a stredných podnikov.

Vznikla v roku 1993 spoločnou iniciatívou EÚ a vlády SR. Je to jedinečná platforma verejného a súkromného sektora.

Zakladajúci členovia:

- Ministerstvo hospodárstva SR
- Združenie podnikateľov Slovenska

- Slovenský živnostenský zväz

SBA chce byť prvou voľbou slovenských firiem pri vzniku a rozvoji ich podnikania.

Poslaním SBA je komplexná pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy Zákona o malých a stredných podnikoch (Small Business Act), komplexná podpora podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, posilnenie konkurencieschopnosti podnikateľov v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch

tretích krajín.

Ciele SBA sú:

- zvýšiť mieru prežitia podnikov na trhu
- zvýšiť zamestnanosť v súkromnom sektore
- zvýšiť inovačnú výkonnosť slovenských podnikov
- stimulovať podnikateľského ducha
- zabrániť marginalizácii podnikov
- zvýšiť konkurencieschopnosť slovenského podnikateľského prostredia a slovenských

podnikov

Malé a stredné podniky sú pilierom slovenského hospodárstva, pretože tvoria 99,9 % podiel z celkového počtu podnikateľských subjektov, poskytujú v podnikovej ekonomike pracovné príležitosti takmer 75 % aktívnej pracovnej sily, podieľajú sa viac ako 50 % na hrubej produkcii a tvorbe pridanej hodnoty.

Europe Direct Žilina

(Zdroj: www.sbagency.sk)

Európsky výmenný program pre mladých podnikateľov

Ste začínajúci podnikateľ, zbierate nové skúsenosti a radi by ste sa učili od iných skúsenejších podnikateľov ako založiť a úspešne prevádzkovať malý podnik v Európe? Alebo ste už skúsený podnikateľ, ochotný podeliť sa o svoje skúsenosti, hľadáte nové inšpirácie z iných krajín a plánujete rozšíriť svoje podnikanie do zahraničia? Ak ste si odpovedali áno, potom by program Erasmus pre mladých podnikateľov mohol byť pre vás tou správnou voľbou. Erasmus pre mladých podnikateľov je európsky výmenný program pomáhajúci začínajúcim podnikateľom získať skúsenosti a zručnosti prospešné pre úspešný štart alebo rozvoj svojho podnikania v Európe. Začínajúci podnikatelia si vymieňajú skúsenosti a obchodné nápady so skúsenými podnikateľmi v inej krajine zapojenej do programu, s ktorými spolupracujú od 1 do 6 mesiacov. Zahraničný pobyt u skúseného podnikateľa v inej krajine je čiastočne financovaný

Európskou komisiou.

Ako začínajúci podnikateľ dostanete jedinečnú príležitosť zaškoliť sa priamo na pracovisku so skúseným podnikateľom v inej krajine. Uľahčí vám to úspešný štart vášho podnikania

spoluprácu s obchodnými partnermi v zahraničí.

Ako skúsený podnikateľ-hostiteľ môžete pre svoj podnik získať prospech z nových nápadov od motivovaného začínajúceho podnikateľa, ktorý môže mať

Foto: unsplash.com

alebo rozšíri vaše podnikateľské skúsenosti a zručnosti. Môžete tiež využiť prístup na nové trhy, medzinárodnú spoluprácu a príležitosti pre možnú

odborné zručnosti v oblasti, ktorú vy neovládate, a ktoré by mohli doplniť tie vaše. Môžete tiež prostredníctvom neho získať nezaujatý pohľad na procesy vo

vašom podniku, užitočné medzinárodné kontakty alebo prehľad o zahraničných trhoch. Väčšina podnikateľov-hostiteľov ocenila tieto skúsenosti natoľko, že sa potom rozhodli hostiť ďalších začínajúcich podnikateľov.

Ide o obojstranne prospešnú spoluprácu prostredníctvom ktorej môžu obe strany získať nové skúsenosti a objaviť nové európske trhy alebo obchodných partnerov. Program podporuje účasť obidvoch skupín podnikateľov.

Začínajúci podnikatelia

- ak ste začali podnikáť v priebehu posledných 3 rokov
- ak ste pevne rozhodnutí začať podnikáť na základe životaschopného

podnikateľského plánu
 - ak ste pripravený prispieť k rozvoju podnikania podnikateľa-hostiteľa, poskytnúť mu vaše zručnosti a skúsenosti
 - ak ste pripravený podľa potreby doplniť finančný príspevok programu, aby sa pokryli vaše náklady na zahraničnú stáž

Skúsení podnikatelia

- podnikáte viac ako 3 roky
- ste majiteľ alebo manažér malého alebo stredne veľkého podniku alebo ste osoba priamo zapojená do podnikania v MSP na úrovni predstavenstva podniku
- ste ochotný podeliť sa so svojimi skúsenosťami so začínajúcim podnikateľom

Odporúča sa, aby si potenciálni

kandidáti pozorne prečítali Príručku pre registráciu (príručka pre začínajúceho podnikateľa - príručka pre podnikateľa-hostiteľa), aby mali v rukách všetky požadované informácie ešte pred začiatkom registračného procesu.

Do programu Erasmus pre mladých podnikateľov sa je možné prihlásiť len cez lokálne kontaktné miesto (intermediary organization). Jedným z lokálnych kontaktných miest programu na Slovensku je Slovak Business Agency. Zaregistrovať sa ako začínajúci podnikateľ alebo ako podnikateľ hostiteľ sa môžete na www.erasmus-entrepreneurs.eu

Europe Direct Žilina

(Zdroj: www.sbagency.sk)

Kariérny rozvoj a mobilita výskumníkov

Vytvorenie adaptabilného modelu komplexných služieb na podporu kariérneho rozvoja výskumných pracovníčok a pracovníkov bez ohľadu na sektor a disciplínu, v ktorých pôsobia, či kariérne cesty, ktoré sledujú. To je cieľom projektu REFLEX, ktorého realizácia odštartovala už v januári 2016.

Jeho autori sú presvedčení, že kľúčovým predpokladom rozvoja špičkovej vedy je predovšetkým rozvoj tých, ktorí v nej pôsobia. „Cílené aktivity a služby kariérneho rozvoja výskumných pracovníčok a pracovníkov sa preto v čoraz väčšej miere stávajú bežnou a samozrejmov súčasťou personálnych politík mnohých vysokých škôl a výskumných inštitúcií. So zámerom prispieť k vytváraniu a profesionalizácii takýchto služieb v celom Európskom

výskumnom priestore iniciovala Európska komisia viacero projektov, prostredníctvom ktorých sa usiluje o sprístupnenie konkrétnych nástrojov a techník kariérneho

Living and learning researcher career development framework).

Koordinátorom projektu, podporeného zo 7. rámcového

Foto: unsplash.com

poradenstva čo najširšiemu spektru výskumných inštitúcií,“ píše sa v predstavení projektu REFLEX (Responsive and Flexible:

programu EÚ pre výskum a vývoj, je SAIA, n. o., ako partneri sú v projekte zapojení Nórska univerzita vedy a technológie –

NTNU (Nórsko), Nezisková organizácia Bay Zoltána pre aplikovaný výskum – BZN (Maďarsko), ETH Zürich (Švajčiarsko) a Univerzita v Kodani (Dánsko).

Projektové aktivity boli odštartované realizáciou prieskumu, mapujúceho existujúce aktivity, služby a iniciatívy zamerané na podporu kariérneho rozvoja doktorandov a výskumných pracovníkov. V

organizácie a siete združujúce výskumníkov, zamestnávateľa a zástupcovia zamestnávateľov výskumníkov z rôznych sektorov, financujúce organizácie, ale aj ďalší aktéri na národnej úrovni.

Výstupy aktivít medzinárodného projektu REFLEX budú východiskom pre vytvorenie adaptabilného rámca služieb kariérneho rozvoja a modelových tréningov pre výskumníkov, ako aj pracovníkov

– Researchers in Motion, ktorá sa radí medzi paneurópsku iniciatívu Európskej komisie, zabezpečujúcu prístup k informáciám a podporným službám pre výskumníkov, ktorí prichádzajú v rámci svojej výskumnej kariéry do Európy alebo sa v rámci nej pohybujú. Predstavuje sieť viac než 200 servisných centier v 40 európskych krajinách, ktorých pracovníci poskytujú poradenstvo a pomoc v rozmanitých oblastiach, súvisiacich s výskumnou mobilitou. Služby, ktoré sú výskumníkom dostupné, zahŕňajú pomoc v celom spektre praktických záležitostí, ako sú otázky vstupu a pobytu v jednotlivých krajinách, sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia, zdaňovania, ubytovania, či uznávania dokladov o vzdelaní. K dispozícii je tiež on-line databáza EURAXESS Jobs, ktorá je nástrojom na vyhľadávanie voľných pracovných miest vo výskumných organizáciách, ako aj grantov na financovanie vedeckých projektov. Aktivity siete EURAXESS na Slovensku sú financované z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Europe Direct Žilina

(Zdroj: www.vedanadosah.sk)

foto: pixabay.com

každej zo zapojených krajín sú tiež organizované „scenarioworkshopy“. Ich cieľom je vytvoriť priestor pre diskusiu a rozvoj spolupráce aktérov, ktorí sa vo svojej činnosti rôznorodým spôsobom dotýkajú otázok kariérneho napredovania výskumných pracovníkov, ako sú napr.

pôsobiacich v podporných službách pre výskum. Tréningové moduly, prispôbené národným špecifikám jednotlivých krajín, budú v rámci projektu aj pilotne otestované.

Projekt REFLEX je súčasťou aktivít Európskej siete EURAXESS

Jednotný trh pre pracovnú silu

Základné právne normy EÚ prikazujú rovnaké zaobchádzanie pre príslušníkov akéhokoľvek členského štátu. Podľa právnych úprav EÚ znamená voľný pohyb osôb nielen právo pracovať, ale aj právo hľadať si prácu. Politika v oblasti zamestnanosti a sociálnych záležitostí patrí v

prvom rade do právomoci národných vlád. EÚ toto úsilie podporuje a dopĺňa.

Politika v oblasti zamestnanosti a sociálnych záležitostí sa zameriava na riešenie dôsledkov demografických zmien, a to - uľahčením prechodu zo škôl do zamestnania, hľadania si

zamestnania, modernizáciou systémov sociálneho zabezpečenia, zjednodušením pohybu pracovníkov v rámci EÚ, ochranou osôb so zdravotným postihnutím, zmiernením chudoby.

EÚ prijíma právne predpisy v oblasti práv zamestnancov, boja

proti diskriminácii v zamestnaní, koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, a zároveň monitoruje ich vykonávanie.

EÚ takisto koordinuje a monitoruje vnútroštátne politiky, podporuje členské

príslušníkmi danej krajiny. V jednotlivých krajinách EÚ existujú rozdielne prístupy k organizácii systémov sociálneho zabezpečenia (napr. dávok, zdravotnej starostlivosti a iných služieb sociálneho zabezpečenia).

Foto: unsplash.com

štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy v oblasti sociálneho začlenenia, chudoby a dôchodkov, podporuje odbornú prípravu, rozvoj zručností a podnikania.

Každý občan EÚ pracujúci v inej krajine EÚ má v novej krajine právo na rovnaké zaobchádzanie ako štátni príslušníci danej krajiny.

Ten, kto si hľadá zamestnanie v inej krajine EÚ, má nárok na rovnakú pomoc zo strany verejných služieb zamestnanosti ako štátni príslušníci danej krajiny, ako s občanom EÚ musia s vami zaobchádzať presne takým istým spôsobom, ako s vašimi kolegami, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tej krajiny, kde pracujete. Od prvého pracovného dňa máte (ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba) nárok na rovnaké dávky ako pracovníci, ktorí sú štátnymi

Každá krajina EÚ má vlastné právne predpisy, v ktorých sa stanovuje: na aké dávky máte nárok, aká je ich výška a ako dlho ich môžete poberať, aké sú kritériá na získanie nároku na dávky v nezamestnanosti, pravidlá pre výpočet a dĺžka trvania dávok. Pravidlá EÚ určujú iba to, ktorá krajina je zodpovedná za vaše sociálne zabezpečenie, ak sa vo vašej situácii rozhoduje medzi dvoma alebo viacerými krajinami.

Ako občan EÚ máte právo založiť si vlastnú firmu (alebo podnikáť ako živnostník) v ktorejkoľvek krajine EÚ, na Islande, v Nórsku alebo Lichtenštajnsku, vytvoriť dcérsku spoločnosť alebo pobočku firmy, ktorá sídli v jednej z krajín EÚ .

Európska únia nabáda všetky krajiny, aby plnili isté ciele a pomáhali pri vytváraní nových podnikov, napr.: založenie

spoločnosti by nemalo trvať viac ako 3 pracovné dni, náklady by mali byť nižšie ako 100 EUR, administratívne postupy by sa mali realizovať prostredníctvom jedného správneho orgánu, všetky formuláre a tlačivá by sa mali dať vyplniť online, online registrácia spoločnosti v inej krajine EÚ.

EÚ má niekoľko programov financovania, v rámci ktorých môžete požiadať o finančnú podporu na začatie podnikania v závislosti od charakteru vašej podnikateľskej činnosti alebo projektu.

Priame financovanie

Poskytovanie finančných prostriedkov riadia európske inštitúcie formou grantov a zákaziek. Granty sú určené na konkrétne projekty týkajúce sa politik EÚ zvyčajne na základe verejnej výzvy známej ako výzva na predkladanie návrhov. Verejné zákazky zadávajú inštitúcie EÚ na nákup služieb, tovarov alebo prác, ktoré potrebujú v súvislosti so svojou prevádzkou

Nepriame financovanie

Riadi orgány štátnej správy a samosprávy a predstavuje takmer 80 % rozpočtu EÚ. Toto sa uskutočňuje prostredníctvom piatich veľkých fondov, ktoré sa spoločne označujú ako európske štrukturálne a investičné fondy .

Europe Direct Žilina
(Zdroj: ec.europa.eu)

Práca 4.0

University of St. Gallen vydala v roku 2015 štúdiu s názvom Work 4.0 Megatrends, ktorá identifikuje 5 megatrendov v oblasti práca 4.0. Spolupráca s robotmi, automatmi, cloud a crowd-working, bigdata driven management a celý rad ďalších dopadov a výziev, je len základným odhadom rozsiahlych zmien, ktorým budeme čeliť. Inou pomerne alarmujúcou prognózou (C. B. Frey - M. Osborne, 2013), je odhad, že až 47% súčasných profesií bude v horizonte 5-10 rokov úplne nahradená automatizáciou. Výsledkom však nemusí byť nevyhnutne dystopická budúcnosť, pretože po úbytku profesií sa objavia nové doteraz neznáme pracovné pozície a pracovné miesta. Ako ukazuje štúdia Deloitte 2015, je to dokonca pravdepodobné. Štúdia analyzovala dáta od roku 1871 a sledovala nárasty a poklesy pracovných miest v súvislosti s novou technológiou a výsledky štúdie ukazujú, že technológia naopak vytvára viac pracovných miest a bude to platiť aj o práci 4.0. Výskumníci

ťažkú, namáhavú, manuálnu a nebezpečnú prácu a ovplyvňuje rozvoj práce, ktorá je viazaná na osobný ľudský prístup. Bez

osobnostne a nielen ich pripravovať na profesionálnu dráhu.

Výsledkom týchto dynamických

Foto: unsplash.com

ohľadu na požiadavku 100% presnosti prognóz, však musíme uznať, že potreba reagovať na tieto trendy rozsiahlymi inováciami v terciárnom vzdelávaní je viac ako nutná. Je potrebné však zdôrazniť, že opäť sa do univerzitného diskurzu vracia téma, že univerzitné prostredie má študentov viesť k

zmien na trhu práce a pravdepodobne aj v zmenách v životnom štýle ľudí, bude pravdepodobne aj rozšírenie tradičných cieľových skupín terciárneho vzdelávania. Pre potreby prognózy môžeme identifikovať niekoľko zaujímavých a rozhodne netradičných cieľových skupín terciárneho vzdelávania v blízkej budúcnosti.

Tradiční študujúci

Bežní, regulérni študenti, ktorí nasledujú tradičnú vzdelávaciu dráhu vo formálnom vzdelávaní, takisto prechádzajú búrlivým vývojom, pričom diskurz o generáciách Y, Z vrcholí, v praxi sa stretávame s pomerne rozpačitými riešeniami. Trend reklamy, marketingu a vytvárania „hype“ v terciárnom vzdelávaní, je pravdepodobne jeden z pokusov o business so vzdelávaním, bez

Foto: unsplash.com

sa domnievajú, že automatizácia otvorenému a kritickému historicky odstraňuje hlavne myslenie, formovať ho

udržateľného efektu. Riešenie krízy univerzitného vzdelávania marketingom, bez inštitucionálnych zmien, krízu naopak ešte zhoršuje. Jedným z nezládnutých problémov je potreba individualizovať a personalizovať vzdelávací obsah, čo je pri používaní tradičných foriem a metód terciárneho vzdelávania veľmi obtiažna organizačná, kurikulárna aj metodologická otázka. Virtualizovanie štúdia, jeho personalizácia a dostupnosť môže pomôcť udržať tie skupiny študujúcich, ktorým vyhovuje zázemie univerzity, ale chvú mať vzdelávanie prispôsobené svojim potrebám a záujmom. Táto charakteristika je v mnohých životných situáciách typická pre majoritu generácie Y, pravdepodobne by to vyhovovalo aj vo vzdelávaní.

Celoživotné vzdelávanie

Staro-nová cieľová skupina sa krátkodobom horizonte môže stať jednou z hlavných cieľových skupín terciárneho vzdelávania. Prispeje tomu popularita a dostupnosť univerzitného vzdelávania vo forme MOOCs a takisto silnejúca potreba celoživotne udržiavať a zvyšovať úroveň poznania, ktorá je kľúčom vo vedomostnej spoločnosti. Súčasný pokus s certifikáciou takehoto vzdelávania sú povzbudzujúce (coursera, udemy, udacity atď.), je možné hodnotiť a verifikovať študijné výsledky veľmi precízne. Pre andragogiku sa tu núka veľmi zaujímavý priestor, kde sa terciárne vzdelávanie začína výrazne orientovať na vzdelávanie dospelých.

Knowledge workeri/ digitálni

nomádi

Knowledge workeri od roku 1957, keď ako prvý takto označil Peter Drucker skupinu profesií, ktoré sú založené na práci s informáciami a poslaním, prešli

zaujímavým vývojom akcelerovaným počítačmi a internetom. Dnes v informačnej spoločnosti sa potreba knowledge workingu začína objavovať prakticky vo všetkých oblastiach práce. Od data driven manžmentu až po výroby a služby, je knowledge manažment základom pracovných aktivít. Knowledge workeri ako cieľová skupina terciárneho vzdelávania predstavuje skupinu, ktorá potrebuje a vyhľadáva znalostné výstupy, ktoré univerzitné prostredie generuje svojim výskumom a vedeckou činnosťou. Ostatne vidíme to pomerne bežne aj dnes, kde mnoho vedeckej práce je podporované súkromným sektorom. Toto nastavenie, ale robí z knowledge workerov mimoriadne náročnú skupinu na kvalitu poznania, ale na druhej strane je to skupiny z ekonomického pohľadu pre terciárne vzdelávanie veľmi

bonitná cieľová skupina.

Bigdata profesie

Poznanie a informácie, ktorými disponujú univerzity, v podobe vedeckých dát, informácií,

poznania, vrátane big data celého procesu vzdelávania budú cenné pre data orientované profesie, v súčasnosti označované ako „bigdata jobs“. Ak sa dá táto skupina profesionálov označiť ako cieľová skupina terciárneho vzdelávania, bude to skupina, ktorej vzťah k štúdiu bude značne odlišný. Data readers budú „celoživotnými“ študujúcimi a kooperujúcou skupinou, ktorá vlastné knowhow použije na dáta univerzít a profit bude pre obe strany zaujímavý. Príkladom ako môže vyzeráť interakcia s touto cieľovou skupinou môže byť Interface University, ktorá je bližšie popísaná nižšie.

Globálna populácia

Netradičnou cieľovou skupinou terciárneho vzdelávania bude obyvateľstvo z rozvojových krajín, pretože rastúcou dostupnosťou internetu bude

dostupnejšie aj virtualizované vzdelávanie. Záujem gigantov IT sveta, spoločností Facebook a Google o pokrytie internetom je pochopiteľne komerčne orientovanou aktivitou, núka ale príležitosť ako prekonať infraštruktúrnú zaostalosť tretieho sveta. Dostupnosť internetu prinesie aj možnosť online vzdelávania sa na rôznych úrovniach. Relatívne lacný spôsob kvalitného vzdelávania a online certifikácie (napr.

MOOCs), môže v masovom meradle byť impulzom na rozvoj globálneho otvoreného vzdelávania a priniesť tak pre terciárne vzdelávanie milióny študujúcich. Anya Kamenetz (2013) zdôrazňuje, že tento trend je viditeľný už v súčasnosti napr. Na projekte Coursera.org, kde takmer polovica študujúcich je z rozvíjajúcich sa krajín.

Z týchto prognóz vyplýva, že výraznými trendami v

terciárnom vzdelávaní, budú: individualizácia, personalizácia, nové organizačné formy, certifikácia, nové formy vzdelávacieho obsahu. Riešením môže byť využívanie virtuality, otvorených vzdelávacích zdrojov (OER) a inovatívny design terciárneho vzdelávania (špekulatívny design).

Europe Direct Žilina
(Zdroj: ec.europa.eu)

Už dvadsať rokov s nami

Presne pred 20 rokmi, 1. januára 1999, 11 krajín EÚ zaviedlo spoločnú menu – euro, a prijalo spoločnú menovú politiku pod vedením Európskej centrálnej banky. I keď je euro stále mladé,

na euro a my dokážeme urobiť a aj robíme viac pre to, aby euro zohrávalo na medzinárodnej scéne plnohodnotnú úlohu. Očakáva sa, že do eurozóny vstúpia aj ďalšie členské štáty,

spustenie webovej stránky euroat20 a komunikačnej kampane.

Zavedenie eura bolo završením dlhej cesty, ktorá sa začala dávno predtým. Celosvetové menové turbulencie v 70. a 80. rokoch 20. storočia ukázali zraniteľnosť jednotlivých európskych krajín a vyžadovali si európske riešenia. Po zavedení jednotného trhu by navyše prácu a obchod zjednodušilo, ak by Európania začali používať jednotnú menu. Po desaťročných diskusiách o možnostiach vytvorenia hospodárskej a menovej únie bol v roku 1988 zriadený Delorsov výbor. Pod vedením vtedajšieho predsedu Komisie Jacqua Delorsa výbor skúmal konkrétne, postupné kroky smerujúce k tejto jednotnej mene. Tá sa následne zrodila vďaka dohode politických lídrov podpísanej v roku 1992 v Maastrichte, stavajúc na správe Delorsovho výboru a nadväzujúcich rokovaní. Podpis Maastrichtskej zmluvy predstavoval symbolický okamih na ceste k euru. V roku 1994 začal Európsky menový inštitút (EMI) vo Frankfurte prípravné

Foto: pexels.com

v súčasnosti je menou už 340 miliónov Európanov v 19 členských štátoch. Európskym domácnostiam, podnikom aj vládám prinieslo hmatateľné výhody: stabilné ceny, nižšie transakčné náklady, chránené úspory, transparentnejšie a konkurenčnejšie trhy a väčší objem obchodu. Asi 60 krajín na celom svete rozličnými spôsobmi naviazalo svoju menu

keď splnia požadované kritériá.

Európska komisia oslávila mimoriadnu cestu eura ešte 3. decembra 2018 v Bruseli. Na výročnom podujatí sa zúčastnilo 170 účastníkov vrátane: novinárov, akademických pracovníkov, mimovládnych organizácií, súkromného a verejného sektora. Výročná udalosť bola tiež príležitosťou na

práce smerujúce k tomu, aby mohla Európska centrálna banka (ECB) prevziať zodpovednosť za menovú politiku v eurozóne. Následne 1. júna 1998 ECB začala fungovať.

Podpora eura zo strany verejnosti v EÚ je stabilne vysoká, a to najmä v krajinách, ktoré už euro používajú. Podľa 74 % respondentov z celej eurozóny je euro pre EÚ

prínosom. Toto číslo vyrovnáva minuloročný rekord a potvrdzuje, že verejná podpora eura je najsilnejšia od roku 2002, keď sa začali realizovať prieskumy. 64 % respondentov z celej eurozóny si tiež myslí, že euro je prínosom pre ich vlastnú krajinu. 36 % Európanov považuje euro za jeden z hlavných symbolov Európskej únie. Umiestnilo sa na druhom mieste hneď za „slobodou“.

Európskym domácnostiam, podnikom aj vládam prinieslo viditeľné a veľmi praktické výhody: stabilné ceny, nižšie transakčné náklady, transparentnejšie a konkurenčnejšie trhy a väčší objem obchodu. Vďaka euru je cestovanie a bývanie v zahraničí ľahšie a úspory sú chránené.

Europe Direct Žilina
(Zdroj: vedanadosah.sk)

Aktuálne témy z Európskej komisie

EÚ sa dohodla na zákaze jednorazových plastových výrobkov

Vyjednávači členských krajín Európskej únie a Európskeho parlamentu sa v noci z 18.12. na 19.12.2018 dohodli na finálnej podobe zákazu plastových výrobkov na jedno použitie. Informovala o tom agentúra DPA. Cieľom je obmedziť objem plastového odpadu. S návrhom zakázať jednorazovú plastovú slamku, riad, tyčinky do uší aj niektoré ďalšie plastové výrobky na jedno použitie prišla v máji Európska komisia. Európsky parlament a členské štáty v návrhu následne zaviedli mierne zmeny a teraz ešte musia oficiálne schváliť jeho konečnú podobu dohodnutú vyjednávačmi.

Dohoda o lacnejších cezhraničných platbách a spravodlivejších poplatkoch za menový prepočet

Európsky parlament a Rada

dosiahli politickú dohodu o návrhu Komisie, podľa ktorého budú cezhraničné platby realizované v eurách lacnejšie v celej EÚ. Dohodnuté pravidlá prinesú aj úplnú transparentnosť, pokiaľ ide o menový prepočet v prípade, že spotrebiteľia platia kartou.

Cezhraničné platby v eurách z členských štátov mimo eurozóny mohli doposiaľ v niektorých krajinách dosahovať až 20 EUR, zatiaľ čo rovnocenné cezhraničné platby z členských krajín eurozóny sú veľmi lacné alebo dokonca bezplatné. Dohodnuté pravidlá umožnia spotrebiteľom a podnikom mimo eurozóny v plnej miere využívať výhody jednotného trhu a efektívnu infraštruktúru pre platby v eurách.

Všetci spotrebiteľia v EÚ budú môcť porovnávať poplatky za menový prepočet pri platení platobnou kartou v inej mene EÚ. Spotrebiteľia budú informovaní aj o poplatkoch za

menový prepočet, ktoré im účtujú ich banky pri zasielaní peňazí do zahraničia prostredníctvom online bankových platforiem.

Dohoda o posilnení kybernetickej bezpečnosti

Európsky parlament, Rada a Európska komisia dospeli k politickej dohode v súvislosti s právnym aktom o kybernetickej bezpečnosti, ktorým sa posilňuje mandát agentúry EÚ pre kybernetickú bezpečnosť (Agentúra Európskej únie pre sieťovú a informačnú bezpečnosť, ENISA). Vďaka tomu môže agentúra lepšie podporovať členské štáty pri riešení kybernetických hrozieb a útokov. Týmto aktom sa vytvára aj rámec EÚ pre certifikáciu kybernetickej bezpečnosti, čím sa posilní kybernetická bezpečnosť online služieb a spotrebiteľských zariadení.

Europe Direct Žilina

Nové otváracie hodiny Europe Direct Žilina

Pondelok: 9:00 - 15:00
Utorok: 9:00 - 15:00

Streda: 9:00 - 16:00

Štvrtok: 9:00 - 15:00
Piatok: 9:00 - 15:00